

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
กฎหมาย ยุทธศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	18
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540.....	18
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545.....	18
แนวคิด หลักการ การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมและหลักธรรมาภิบาล.....	20
แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารและจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม.....	42
มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	48
แนวคิด ขอบข่ายในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	51
แนวคิดทฤษฎีพื้นฐานสำหรับการกำหนดรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	55
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำและภาวะผู้นำ.....	55
ทฤษฎีความเป็นผู้นำเชิงสถานการณ์.....	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับทักษะการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้อำนวยการ.....	77
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะ.....	81
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับชีวสังคม.....	85
แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis).....	90
แนวคิดเกี่ยวกับการสนทนากลุ่ม (Focus Group).....	99
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	101
งานวิจัยในประเทศไทย.....	101
งานวิจัยต่างประเทศ.....	109
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	113
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	115
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผล ในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้อำนวยการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	115
ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบเบื้องต้นกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ ของรูปแบบเบื้องต้นความสัมพันธ์เชิง สาเหตุของประสิทธิผลในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ ผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	118
ขอบเขตของ การวิจัย.....	118
ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	118
ขอบเขตด้านตัวแปร.....	120
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	121

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การสร้างเครื่องมือ.....	122
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	123
การเก็บรวมรวมข้อมูล.....	126
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	127
การสรุปผลการวิจัยและนำเสนอรูปแบบ.....	127
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	129
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารแบบมี ส่วนร่วมของผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	131
ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผล ในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้อำนวยการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	135
ตอนที่ 3 ผลการตรวจความสอดคล้องระหว่างรูปแบบเบื้องต้นกับข้อมูล เชิงประจักษ์ของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของ ประสิทธิผลในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้อำนวยการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	149
5 บทสรุป.....	170
สรุปผลการวิจัย.....	170
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารแบบมี ส่วนร่วม ของผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	170
ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบ ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผล ในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้อำนวยการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	171

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 3 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบเบื้องต้นกับ ข้อมูลเทิงประจักษ์ของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของ ประสิทธิผลในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้อำนวยการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	173
ข้อเสนอแนะ.....	185
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	185
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	186
บรรณานุกรม.....	187
ภาคผนวก.....	200
ภาคผนวก ก หนังสือราชการ.....	201
ภาคผนวก ข แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยภิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุป.....	210
ภาคผนวก ค คู่มือการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group).....	217
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	219
ภาคผนวก จ ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	222
ภาคผนวก ฉ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล (LESREL) รอบที่ 341.....	242
ภาคผนวก ช ภาพโมเดลรอบที่ 1 และรอบที่ 341.....	315
ภาคผนวก ซ รายชื่อสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 800 แห่ง รายชื่อสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้ เครื่องมือ.....	318
ประวัติผู้วิจัย.....	348

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงบันไดการมีส่วนร่วม (Participation Ladder) 8 ขั้น ของอาว์นสไตน์ (Arnsteine).....	28
2 แสดงระดับการมีส่วนร่วม 7 ระดับ ของไฟโรวัน สุขสัมฤทธิ์.....	30
3 แสดงข่ายตารางของ โรเบิร์ท เบลค และเจน มูตัน (Robert Blake and Jane Mouton).....	62
4 แสดงรูปแบบการตัดสินใจของ รูม - เจ็ตตัน - จาโก (Vroom - Yetton – Jago)..	68
5 แสดงแบบผู้นำที่เหมาะสมกับประเภทผู้ตาม ของเฮอร์เซย์และบลังชาร์ด (Hersey and Blanchard's Situational Leadership Theory).....	74
6 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสถานศึกษาทั้ง 800 แห่ง.....	120
7 แสดงหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการวิเคราะห์ หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบราช (Cronbach 's Alpha Coefficient).....	125
8 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามตอบคืน.....	126
9 เมริยบเทียบตัวแปรที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและ การสอนภาษาลุ่ม.....	147
10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านชีวสังคมของผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	149
11 แสดงร้อยละปัจจัยด้านชีวสังคมของผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	150
12 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าความเบี้ยงเบน (Skewness) ค่าความโน้ม (Kurtosis).....	151
13 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ ของรูปแบบ ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ ผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	154
14 แสดงค่าอิทธิพลรวม อิทธิพลทางข้อม อิทธิพลทางตรงของตัวแปรแต่ละ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานและค่าสถิติของรูปแบบ.....	167
15 แสดงรายชื่อสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 800 แห่ง.....	319
16 รายชื่อสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย.....	347

บัญชีภาพ

ภาพ	หน้า
1 แสดงประสิทธิผลในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	51
2 แสดงปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	66
3 แสดงโนเมเดลการตัดสินใจของรูม - เจ็ทตัน - จาโก (Leader Styles in the Vroom – Yetton - Jago Model).....	71
4 แสดงปัจจัยด้านสถานการณ์ของผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	76
5 แสดงปัจจัยด้านทักษะการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	81
6 แสดงปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	85
7 แสดงปัจจัยด้านชีวสังคมของผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	90
8 แสดงขั้นตอนการวิเคราะห์เส้นทางแบบพีเอเอล.....	94
9 แสดงรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล.....	95
10 แสดงกระบวนการดำเนินการวิจัย.....	114
11 แสดงรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เชิงสมมติฐาน.....	134
12 แสดงการปรับเปลี่ยนอิทธิพลระหว่างตัวแปรแฟรงค์ ในรูปแบบความสัมพันธ์เชิง สาเหตุของประสิทธิผลในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้อำนวยการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	145
13 แสดงรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังจากการสอนทางกลุ่ม.....	146
14 แสดงรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลใน การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 1.....	162

บัญชีภาพ (ต่อ)

ภาพ	หน้า
15 แสดงรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลใน การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์รอบที่ 341.....	164
16 ไม่เดลรอบที่ 1.....	316
17 ไม่เดลรอบที่ 341.....	317

